

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 19 Aprilie st. v.

Alaltăieri a fost în dieta Ungariei ziua noastră: Dl Coloman Tisza, cel mai autorizat tălmăcitor al intențiunilor guvernului, a răspuns la interelațiunile ce i s'au adresat de d-nii deputați V. Babeș și P. Truția.

E cam de mult de când așteptăm aceste răspunsuri. Precum se vede, guvernul s'a gândit bine mai înainte de a le da o formulare definitivă.

Cu toate aceste ele nu ne par destul de lămurite.

Guvernul a luat hotărîrea de a desfința curtea cu jurați din Sibiu.

Prea bine! Așa a hotărît el; așa va și face. E treaba lui, dacă vor fi bune ori nu urmările acestei măsuri și dacă prin ea reputațiunea Ungariei și a națiunii maghiare îndeosebi va suferi ori nu vre-o nouă știrbire.

Ne rămâne dar' numai întrebarea: cine ne va judeca după-ace se va fi desfințat curtea cu jurați din Sibiu? Judecătoria ordinară? curtea cu jurați din vre-un alt oraș? ori guvernul el însuși?

Nu căutăm răspuns la această întrebare. De ce să-l căutăm?

Mai curînd ori mai târziu ni-l vor da cei autorizați a tălmăci intențiunile guvernului, și atunci ne vom da și noi părerea.

Tot atât de puțin lămurit e răspunsul ministrului la interpelațiunea ce i s'a făcut în cestiunea intervenirii gendarmilor în cestiune de slujbă dumnezească.

Ministrul respinge insinuarea, că națiunea maghiară persecută pe elementele nemaghiare din Ungaria, și afirmă, că națiunea maghiară e tolerantă.

Poate să o facă ministrul. Nu e însă competent în materia aceasta. Competenți sîntem noi, care ne bucurăm de toleranța maghiară, ear' noi susținem, că nu sînt de loc toleranți concetățenii nostri maghiari. Preocupați, precum sîntem, de ideile europene, noi nu înțelegem, cum se pot pretinde toleranți nisce oameni, care își perd sârta, când alții vorbesc românește, — de exemplu, — pe coridorul unei universități, care ar pute să fie și românească.

Dar' s'o lăsăm încurcată și asta. Dacă ar fi să fie în adevăr toleranți, Maghiarii își vor câștiga încetul cu încetul inimile tuturor, ear' dacă nu, și le vor înstrăina din ce în ce mai mult. Din efect se judecă cauza; urma va alege.

Mai nelămurit încă e răspunsul, pe care îl dă ministrul la întrebarea, dacă Coroana este ori nu bine informată asupra politicei urmate de guvern față cu naționalitățile.

A trecut, — dice el, — timpul, în care se putea produce discordie între Coroană și națiune.

Straniu răspuns!

Coroană și națiune?!

Ce fel de „națiune“?!

Pe cât scim noi, Ungaria nu este stat

„național“, ci poliglot. „Națiune“ dar' nu pot să fie, când e vorba de Ungaria, decât toate elementele, etnic altfel deosebite, care împreună compun statul. Între această „națiune“ și coroană nu trebuie să se producă discordie. De aceea a întrebat deputatul Truția, dacă este ori nu aprobată de Coroană politica urmată de guvern față cu naționalitățile. Căci, precum se vede, interelatorul e de părere, că această politică foarte lesne ar pute să înstrăineze o parte din națiune de Coroană și astfel să producă discordia, care nu trebuie să se producă.

Ce răspunde ministrul?

Că a trecut timpul, în care se putea produce discordie între „națiune“ și Coroană.

E evident, că pune în locul „națiunii“ politice ungare, națiunea maghiară, adică rasa.

În adevăr! sîntem încercați a crede, că actualul guvern nu admite, că se poate o concordie între națiunea ungară și coroană, fără ca să se producă discordie între națiunea maghiară și Coroană. Cu toate aceste concordia adevărată nu este cu puțință decât atunci, când națiunea maghiară se împacă cu adevărul, că ea nu este decât cea mai importantă parte din națiunea ungară.

Dar' o lăsăm și aceasta la bunul plac al ministrului.

Cu deservire nelămurit e răspunsul dat de dl Tisza în cestiunea „agitațiunilor“.

Guvernul urmărește cu atențiune lucrarea de sobol a agitatorilor, pe care îi cunoaște, îi supraveghează și îi va pune la regulă îndată ce vor face vre-o încercare mai pronunțată.

În adevăr, mare cap trebuie să aibă guvernul, pentru-ca să cunoască pre toți „agitatorii“ și trează de tot trebuie să fie, pentru-ca să-i poată supraveghea pre toți. Căci mare e numărul lor.

Noi credem, că ar fi cu mult mai comod pentru guvern să caute pe puținii, care își dau silința de a domoli agitațiunile ce s'au produs drept nisce urmări firești ale intoleranței maghiare. Din contră însă, tocmai acestia sînt, pare-ni-se, aceia, pe care ministrul îi ia drept „agitatori“, încât ori-și-cine e încercat a crede, că în cercurile guvernamentale oamenii se împart în slugarnici și independenți, și cei independenți sînt socotiți drept nisce „agitatori“, ca și când altfel n'ar pute să fie oameni cum se cade.

Cel ce vrea să scie, unde duce asemenea politică, n'are decât să asiste la o ședință a dietei croate. De aceea ne rezervăm a trage o paralelă între răspunsurile ministrului și cele ce se petrec în Croația.

Cetim în numărul dela 30 Aprilie al diarului „Pester Lloyd“, următoarea informațiune primită din Sibiu:

„Reuniunea maghiară de cultură nu-i lasă pe Români să se liniștească, și ei pro-

fită de toate ocaziunile spre a-și manifesta opozițiunea față cu tendințele acestei reuniuni. Și sinodul nu de mult întrunit al bisericii române greco-orientale a fost teatrul unor violente debateri și scene, care au a se reduce la această reuniune de cultură. — Metropolitul Miron a trebuit să audă multe vorbe aspre, fiindcă i se imputa o prea mare moliciune în reprezentarea intereselor naționale și prea mare îngăduință față cu guvernul ungar. După debateri aprinse s'a primit următoarea propunere a lui Nicolau Pop și s'a trimis comisiunii școlare spre a-și da părerea asupra ei:

„Avînd în vedere, că dela introducerea limbii maghiare în scoalele primare au început a se distribui premii acelor învățători, cari se disting în propunerea limbii maghiare;

„Șciut fiind însă, că în general rezultatele unui obiect propus cu preferență se ajung cu scurtarea sporului în alte obiecte:

Avînd în vedere, că atât normativul, cât și legea de stat pentru scoalele populare nu au de scop instruirea unilaterală a unui obiect, ci calificățiunea armonică în toate obiectele:

„Sinodul reprobă astfel de primiri și autorizează pe consistor spre a veghea strict pe învățătorii nostri confesionali, și față cu acei învățători, cari vor fi premiați să se pună la cale o cercetare, pentru-ca să se constate, dacă nu cumva s'a ajuns progresul strălucit în limba maghiară în socoteala celorlalte obiecte de învățămînt.“

Nimic din toate aceste nu este adevărat, afară de singurul lucru, ca în adevăr d-l Nicolau Pop a făcut această propunere. Vom reveni.

Revistă politică.

Sibiu, 19 Aprilie st. v.

Cestiunea afghană a dat privilegiu la multe combinațiuni și îndeosebi presa rusească e plină de nedumeriri în privința atitudinii Austriei. Astfel diarul „Swiet“, al cărui redactor e generalul, pensionat Komaroff, fratele actualului general din Asia-centrală, a dis într'unul din numerii din urmă, că Austria concentrează o armată la Dunăre, în apropierea Semlinului, care ar avè să stee gata spre a intra în Macedonia. Numărul din urmă al acestui diar sulează din nou idea aceasta și se exprimă în modul următor:

„Germania spriginesce pe Rusia în Asia sub pretextul amicitiei; în Europa însă ea mînd pe Austro-Ungaria spre Peninsula-Balcanică, ca monarhia aceasta să ocupe teritor turcesc spre desavantagiul vîdit al Rusiei în ceea-ce privește importanța acesteia în Europa. În urma învoirilor armata austro-ungară e deja postată la Dunăre, spre a intra în momentul bine-venit în țeara, care i s'a promis(?). Exemplul e viu?! O armată întreagă nu se poate pitula, mișcările unei armate întregi nu se pot ascunde. Așa stîm noi cu prietenia acestor doi vecini, cari se mai numesc încă și aliații nostri. Despre aceea, că Austro-Ungaria și Germania se silesc, de a se asigura de pasivitatea și neactivitatea Rusiei în Europa orientală, și unul dintre aceste două state va continua cuceririle sale acolo cu sprigul celui alt, — nu mai încapă îndoială, și se adevărește prin anumite evenimente, precum convențiuni comerciale, construire de căi ferate, influențe diplomatice, agitațiuni, intrigi în Bulgaria etc. Programul acestor state aliate merge într'acolo, ca Austria să încorporeze Serbia vechiă și Macedonia și să reducă influența rusă în Bulgaria la nulă. Cum va fi Rusia îndestul de încăl-cită în încercăturile asiatice, se va și pune în lucrare efectuarea acestui plan.“

Tot cam aceste le diceau în zilele trecute „Kölnische Zeitung“, „Fränkischer Courier“ și „L'Indépendance Belge“, primind depeșe din Viena, în urma cărora Austro-Ungaria ar negocia cu Poarta cu privire la ocuparea Novi-Bazarului și a Mitroviței.

Întru cât sînt basate combinațiunile foi ruse și întru cât adevărate depeșele din Viena trimise diarelor germane și „Indépendance belgiane“, noi nu o putem scî. La toată întîmplarea de unde nu-i foc, nu ese fum, și înzadar se silesc un corespondent vienez al oficiosului „P. Ll.“ să desmintă scirile acele prin următoarea scrisoare: „Eu după informațiuni primite direct dela locurile competente vă pot comunica, cumcă în biroul statului maior austriac nu s'a scris nici un șir, nici măcar un cuvînt despre dispozițiuni militare, cari ar avè în vedere înaintarea trupelor noastre în afară de teritorul ocupat din Hertegovina, — atîta e sigur că, după izbucnirea războiului anglo-rus, pe Peninsula-Balcanică se vor nasce mișcări și încercături, cari negreșit vor amăgi pe puternicii nostri de a intra în acțiune.

Scirea adusă înainte de aceasta cu vre-o câteva săptămîni decătră foaia din Londra „Standard“, că în decursul acestei veri va avè loc în Ischl o întrevinire a celor trei împărați, se întărește din nou. Numai de n'ar face izbucnirea războiului un „Strich durch die Rechnung“ și preste toată pacea europeană!

Din Petersburg se telegrafează, că fama despre călătoria Țarului la Moscva pentru de a declara războiul, nu e motivată. E fapt necontestabil, că de Joi un tren împărătesc stă gata de plecare dela Gatșina spre Moscva, unde după datina de până acum Țarul va anunța izbucnirea războiului înaintea mai marilor țerii. Se dice că Țarul s'ar fi exprimat, că el din inimă dorește evitarea războiului, dacă însă aceasta e imposibil, el se va întrepune cu toată energia pentru onoarea Rusiei și a armatei rusești. Cercurile politice de acolo, ne mai avînd nici o încredere în neutralitatea statelor învecinate, consideră declararea de război deo încercătură europeană generală.

O depeșă din Londra anunță, că guvernul rusesc a ordonat mobilizarea grabnică a armatei de Sud, prin care se pun la dispozițiune 200.000 oameni. Se va ordona și mobilizarea parțială a celorlalte armate rusești. În urma acestora în cercurile guvernamentale din Anglia e perdută toată speranța, de a se mai susține pacea. Se dice, că în timpul din urmă au sosit nisce depeșe, din cari se vede, că autoritățile militare din Caucas au avut încă cu începutul anului planul de a înainta spre Herat; domnul de Giers se nu fi avut până acum scire despre aceasta, — se afirmă însă, că de present nici el nuse mai opune acestui plan. — Din Odessa se comunică, că corpul al optulea de armată de acolo a primit ordin de a pleca spre Marea-caspică, de unde va înra în Asia centrală.

Din Bucovina.

Alegerile pentru senatul imperial.

Cernăuți, 25 Aprilie 1885.

Prin patenta împărătească din 23 Aprilie 1885, senatul imperial s'a declarat disolvat și alegerile nouă s'au scris prin presiul țării pe timpul dela 29 Maiu până la 5 Iunie 1885, având să se convoace senatul imperial în luna lui Iulie spre alegerea delegațiilor și votarea bugetului provisoriu pe trimestrul 1886.

Acest eveniment a adus toată țeara într-o ferebă cumplită, mai ales că de o parte se dorește, ca să fie candidați naționali, pe de altă parte doresc să fie aleși atâți chemați și nechemati, încât populațiunea e în nedumerire ce să facă cu atâția candidați, dintre cari sunt mulți chemați dar puțini aleși. Această nedumerire e cu atât mai mare, cu cât nobilimea așa poreclindu-se română s'a separat, cu puține excepțiuni, cu totul de națiunea română, voină o mână de oameni, cu toți 32 și dintre cari numai 8 știu vorbi românește și vre-o 5 a și scrie românește, se domineze cu concursul guvernului afacerile țării. Domniile acestia formează și în dieta țării o partidă națională conservativă fără nici un program pozitiv și paralizează tot ceea-ce e național românesc sub cuvânt: că ori și cine își cultivează limba e anarhist și dacoromanist. Cu toate acestea s'au putut afla scopurile lor foarte bine și devisa: partidă națională conservativă nu e altă nimic, decât o partidă material interesată, care nu are de scop decât a se îmbogăți pe spatele țării și din care cauză o numesc mulți și partidă drumurilor de fer.

Până acum toți deputații din partidă aceasta nu aveau alt scop, decât a mijloci, ca drumurile de fer proiectate să treacă numai pe la moșiile domniilor-sale, ca se poată macar în acest mod să se amelioreze starea lor scăpătată. Așa le-au succed, ca linia ferată dela Suceava la Câmpulung să nu se facă dela Suceava, ci dela stațiunea Hatna, proprietatea lui Nico baron Cârstea, care și-a pierdut averea totală și crede că numai în acest mod va scăpa de o catastrofă. Linia Carapciu-Ciudin e făcută numai pentru baronul Alexandru Petrino și pentru baronul Eugen Stîrcea spre exploatarea moșilor lor, ear linia Hliboca-Berhomet pentru baronul Alexandru Vasilco șeful partidei, cu toate că pentru țeară e mai avantajos, ca această linie să se fi făcut până la Vijnia, centrul munților rusești — ce se poate numai așa explica, cumcă acolo nu sînt interesele acestor domni. Așa urmează toți și țeara — plătesce.

Atitudinea deputaților din senatul imperial nu le-a venit la cale, fiindcă unii din d-lor n'au voit să le facă toate pe

plac. Din această cauză s'au decis să elimineze aceste elemente neascultătoare și s'au pus la cale, ca în locul deputaților Mitrofanovici, Tomasciuc, Cossovicu să se aleagă tot oameni de ai lor.

În 27 Aprilie are să fie o adunare a aristocraților, cari au să decidă despre alegeri în toată țeara și pentru orașe și sate. După cum se vorbește, d-lor candidați: a) în consistor o persoană, mână dreaptă a baronului Eugen Stîrcea în locul simpaticului deputat Dr. Vasile Mitrofanovici; b) în colegiul proprietarilor 2 candidați ale căror nume rămân deocamdată secrete; c) în orașul Cernăuți Anton cav. de Kochanowski, proprietar mare; d) în orașele Sirețiu-Radauți și Suceava baronul Kapri; e) în cercul de alegere rural Coteșman-Vijnia Dr. Iancu cav. de Zotta proprietar mare din Boronți-Chissileu și Nowoselița; f) în cercul de alegere rural Cernăuți-Storjinețu și Sirețiu baronul Victor Stîrcea proprietar mare și g) în cercul de alegere rural Radauți-Suceava-Câmpulung baronul Pino ministru, în contra d-lui Mihai Piteiu. Așadară din 9 mandate 8 mandate numai pentru boeri!

Nu avem nimic în contra, dacă d-lor își aleg în cercurile lor persoane, cari le convin. Nu fac însă bine că se amestecă în orașe și sate, căci vor păți-o foarte rău; nici guvernul nici căpitani nu vor pute face nimic față cu orașenii și poporul, care e acum emancipat; și se nu le pară rău dacă vor reeși candidați străini. Una le putem profeți: că cu atitudinea aceasta va pica atât Dr. Iancu Zotta cât și baronul Victor Stîrcea, căruia nu-i va ajuta nici frate-seu consilierul de guvern, care are deosebită plăcere a ave 2 fețe și anume: cumcă el e boerul și tot odată și guvernul.

Ce se atinge de consistor, să fie d-lor siguri, cumcă mitropolitul Bucovinei nu-și va da mână la astfel de unelte și alegerea din consistor nu va fi după placul d-lor.

Nu e nimic rău, ca să nu aducă ceva bun, dice un proverb românesc. Această autocrație a baronului Eugen Stîrcea în conțelegere cu baronul Alexandru Vasilco, a înduplecat pe mai mulți compatrioți fără interese de a se ocupa serios cu afacerile țării și în scurt timp are să fie o adunare spre nominarea candidaților. Fără de a prejudeca, credem cumcă candidații cei mai nimeriți ar fi: a) pentru consistor Dr. Vasile Mitrofanovici, b) pentru orașul Cernăuți Dr. Constantin Tomașciuc, care de și e antigubernamental, e însă Român și a lucrat mai mult pentru binele țării decât toți baronii la olaltă, c) pentru orașele Sirețiu-Radauți-Suceava Cornel Cossovicu consilier judecătoresc, d) pentru cercul rural Radauți-Suceava-Câmpulung, Mihai Piteiu, președintele tribunalului corecțional, om din popor, care trăese nu-

mai cu poporul și pentru popor, e) în cercul rural Cernăuți-Sirețiu-Storjineț, George cavalier de Flondor, care de 8 ani se luptă să scoată poporul din ghiarele băncilor și pentru cercul rural Coteșman-Vijnia Ioan Cossovicu, adjunct la judecătoria din Coteșman, fost deputat, în locul adjunctului Vasile Morariu, care a declarat cumcă nu candidează.

Dorim din toată inima, ca și Românii din Bucovina să fie mai energici în faptele lor și nu simpli, conduși de nisce persoane, cari nu au nici un simț românesc, ci vânează numai după interese personale și materiale. *) Scipion.

Răspunsul la interpelațiunile deputaților Babeș și Truța. **)

Coloman Tisza: Onorată cameră! Voiu observa ordinea în care m'a recercat on. președinte al dietei să dau răspunsurile.

Voiu răspunde dar mai întâiu la interpelațiunea dlui deputat Petru Truța. Nu știu dacă dl deputat e de față sau nu, dar deja cu ocasiunea trecută am declarat că voiu înșina răspunsul încă odată și voiu răspunde ori va fi ori nu va fi de față. Nu știu dacă e de față? (Strigări: E aci!) Cu atât mai bine. (Citesce interpelația, pe care cetitorii „Tribunei“ o cunosc deja.)

On. cameră! Înainte de toate trebuie să constatez două lucruri. (S'audim! S'audim!)

Primul e acela, că, după cum credem, cea mai mare parte a dietei îmi va da dreptate că nime nu poate ave cunoscință cu privire la aceea că sau în țeară sau în părțile ardeleni ar fi persecutate naționalitățile decătră organele statului, precum și de presa și societatea maghiară, (Așa e! Așa este!) deoarece-ce aceasta nu există și prin urmare această învinuire e un atac fără nici o basă și nedemn în contra organelor de stat, a societății maghiare și a acelei mai mari părți a presei. (Aprobări viue.) Nicăiri în lume nu te poți mișca, atât de liber ca și la noi în Ungaria. (Adevărat! Așa este!)

Al doile lucru, care nu corespunde adevărului, e că acolo în comuna Lupșa gendarmii ar fi intrat în biserică cu baioneta pe pușcă și ar fi alungat afară pe preot și pe credincioși. Cu privire la această parte a interpelației aveam deja și atunci rapoarte dindemână, de atunci am mai umblat în această treabă și ca să nu citez autoritate mai inferioară — însuși protopopul gror. care a înșinat plânsoare în contra opririi serviciului dăesc, nu scie nimic despre aceea că gendarmii ar fi intrat în biserică și ar fi alungat

*) Sîntem siguri, că amicul nostru „Scipion“, deși om autorizat în chestiuni de politică bucovineană, a exagerat unele lucruri și sperăm, că în curînd vom pute să le dăm cetitorilor noștri și alte lămuriri. De dorit ar fi, ca frații noștri din Bucovina, și altfel destul de puțini, să nu se mai slăbească — tocmai ca noi — prin desbinări.

Redacțiunea. **) Aducem astăzi deocamdată după oficiul „Nemzet“ discușiunile interpelațiilor Babeș și Truța; în numărul de mîne le vom reproduce complet după stenogrammele dietale.

de acolo pe cineva, (Mișcări din dreapta), deoarece-ce aceasta nu s'a întîmplat.

Dar' în urma informațiilor basate în acel ținut al țării pregătindu-se sub masca sîrbării lui Horia și Cloșca (Mișcări generale) demonstrațiuni în contra statului maghiar și a națiunii maghiare, aceste s'au interzis în toată țeara (Aprobări viue din toate părțile) și însași autoritatea bisericească a interzis serviciul dăesc de acest soi. (Aprobări generale.) Învindu-se suspiciune basată, că în aceea comună oamenii, sîrbarea oprită a se ține Sămbătă, voiesc a o ține, sub pretextul liturgiei, Duminecă, — da, s'a interzis ținerea serviciului dăesc de Duminecă, dar' nu pe calea, cum a spus dl interpelant, că poporul ar fi fost alungat afară din biserică, ci simplu astfel, că preoții în urma opririi n'au putut ține liturgia în biserică și la provocarea gendarmilor și spunîndu-i-se poporului ce se aduna la biserică că în aceea dî nu se va ține liturgia, acela s'a depărtat frumos fără de nici o turburare sau disordine. Aceasta e starea faptică a lucrului.

De altmîntrile în urma celor spuse e evident, cred că alungarea poporului din biserică nu e rezultatul nici al direcțiunii mele politice nici al abuzurilor organelor inferioare, deoarece-ce așa ceva nu s'a întîmplat.

Ci dacă mă întrebă d-l deputat că plănuitu-sau acolo decătră credincioșii bisericii lucruri cari ar primejdiu existența statului? la aceasta îi răspund că lucruri cari ar periclita existența statului nu s'au întîmplat; deoarece-ce statul nu e atât de slab încât să se pericliteze prin o astfel de demonstrație (Aprobări viue), dar' au avut cuget, după cum am spus, să însceneze demonstrația în contra ideii de stat maghiar, în contra rasei maghiare, în contra națiunii maghiare.

A o înăduși aceasta chiar în germine e datorința fiecărui guvern. (Aprobări.)

Dacă însă mă întrebă d-l deputat că ce fel de politică urmez față cu deosebita naționalități și că are Corona cunoscință despre aceasta? — și relativ la aceste întrebări am puțin răspuns.

Mai întăiu în întrebarea că are Corona cunoscință despre faptele guvernului numit de dînsa, în aceasta vîd arma mînuită în trecut, dar' acum mulțumită lui D-deu fără succes și ruginită: a pune adevă Corona în diferență cu guvernul constituțional. (Așa e!) Dar' aceasta nu-i va succeda nici d-lui deputat, nici așecilor sei. (Aprobări din dreapta.)

Ce atinge convicțiunile și direcțiunea mea individuală, politica mea individuală față cu naționalitățile e: a respecta dreptul fiecărui astfel, cum permit legile noastre, a nu împedea dezvoltarea lor între marginile legii. Dacă însă cineva voiesc să se atingă de siguranța statului maghiar, până când voiu ave putere dela D-deu, îmi voiu ține de datorință a da respectivilor preste degete. (Aprobări îndelungate.)

Mai am de adaus numai, că n'am de cuget, a sistă persecuțiunile sistematice, deoarece-ce acele nu există. (Aprobări din dreapta.) Relativ la

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Némcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarník.
(Urmare.)

„Prea bine! — o să vi-o povestesc. Voi însă, copiii, ședeți cu toții și rămâneți liniștiți“.

Copiii se aședară și nici că îndrăzniau măcar să resufte.

„Pe timpul, când se zidia orașul Iosefstadt, — început bunica, — eu eram copilă de tot mică. Sînt din Oleșniț. Știți voi, unde e Oleșniț?“

„Da, scim, — grăi calfa, — e dincolo de Dobrușca, în munți, la hotarele Silesiei.“

„Acolo m'am născut. Alăturiă eu casa noastră locuia vîduva Novotna, într-o casă mică. Ea trăia cu lucrul de mână, făcînd cuverturi cu pîr lung. Avînd gata mai multe, se ducea să le vîndă la Ples ori la Iaromér. Petrecea în fiesce-care dî câte o oară, două la mama, fie iertată, ear' noi copiii mergeam de mai multe ori pe dî la ea. Tata era nașul fiului ei. Îndată-ce eram în stare să lucrez și eu ceva, Novotnoaie îmi dîcea de obicei, când mă duceam la ea: „Vino și te aședă la rîșboiu, ca să înveți; e totdeauna bine să știi lucra. Ceea-ce înveți în

în copilărie, îți prinde bine la bătrînețe.“ Eară eu aveam multă poftă la lucru și nu trebuia nici odată să mă împingă la el. Pe timpul acesta Împăratul Iosif venia adese-ori la Iosefstadt. Se vorbea pretutindenea de el, și nu vî pot spune, că de fericiri se simțiau cei ce aveau parte să-l vadă macar.

„Odată, mergînd Novotnoaie să-și vîndă lucrul, am rugat pe părinții mei să-mi deie voie să mă duc cu ea.“

„Prea mult aș dori, — le dîsei, — să vîd orașul Iosefstadt“. — Mama când vîdă, că vecina are multe de dus, îmi dedă voie să merg, ca să-i mai ajut și eu a duce. Plecarăm dîna următoare pe răcoare, și înainte de prînz și sosirăm pe livadea de lîngă oraș. Erau o mulțime de lemne aședate aici, și noi ne aședărăm, ca să ne încălțăm. Tovărășă mea de drum era tocmai să-mi dîcă: „Unde să-mi duc oare cuverturile să le vînd?“ — când despre Iosefstadt se ivi un domn ce venia drept spre noi. În mână el avea ceva ce prea mult sîmăna cu un fluier; din când în când el punea lucrul ăsta la ochi, apoi se întorcea cu încetul, uitându-se giur împrejur.

„Uite, — leliță, — dîsei eu, — eată colo un musicant, care cîntă și joacă el de el“.

„Dar' proastă mai ești! — nici ăla nu-i fluier, nici omul nu e musicant. E vre-unul

dintre domni ce inspectează lemnele de clădit; îi vîd adese-ori pe aici. Este un fel de țevă, în care se află o bucatică de sticlă, prin care se vede tot ceea-ce se petrece de giur împrejur!“

„Dar' leliță, — nu cumva ne-a vîdut și pe noi, când ne-am încălțat!“

„Ei? — și ce ne pasă nouă? — E cumva vre-un lucru rău?“ răspunse ea rîdînd.

„În timpul, când noi vorbiam astfel, străinul înaintă spre noi. Era îmbrăcat în haine cenușii, ear' în cap avea o pălărie în trei cornuri, cum i se dîce; avea și coadă, cu o frunză, atîrnată pe spate.

„Unde vî duceți? și ce duceți?“ — întrebă el, oprindu-se înaintea noastră. Leliță îi răspunse, că duce la oraș lucrul ei să-l vîndă.

„Ce fel de lucru?“ — întrebă el.

„Cuverturi de lână, coconașe, — pături pentru soldați: poate că-ți place și d-tale să cumperi vre-una?“ — grăi Novotnoaie, deslegînd sarcina, ca să-i întîndă una preste lemne. Vecina noastră era o femeie prea cum se cade; îndată-ce se punea să vîndă ceva, era grozav de guralivă.

„Sînt făcute de bărbatu-tău?“ — întrebă domnul acela.

„Făcea și el!... Dîu făcea, coconașe dragă! Pe timpul secerișului vor fi însă doi ani

acum de când el a încetat a mai face. A murit de ftisie. Mă uitam însă adeseori, cum le făcea el, și am învîțat a țese și eu, ceea-ce acum îmi este de mare folos. Îi dîc în toate dîlele Magdalenei: Învăță, Magdaleno, învăță, căci nimeni nu poate să-ți fure ceea-ce vei fi învățat!“

„E asta fiică-tă?“ — întrebă ear' străinul.

„Nu e a mea; e fiica vecinii; dar' ea îmi ajută câte odată. Nu te uita că e mîrșnică, că-i tare și-i place să lucreze. Ea a făcut, singură ea pătura aceasta.“ Străinul mă bătu ușurel pe umăr și privi cu bunătațe la mine. N'am vîdut în viața mea nisce ochi albaștri atât de frumoși: era albastrul florii de pâlămidă.

„Și tu? — n'ai și tu copii?“ — o întrebă el pe vecina.

„Da, coconașe! Am un băiat, pe care l'am dat la școală la Rîșnov; bunul Dumneșeu i-a făcut parte de darul Duhului sfînt: cîntă bine în corul bisericesc, și sînt gata să dau tot ceea-ce am, ca să ajungă preot.“

„Și dacă el nu va voi să se facă, ce e atunci?“ întrebă ear' străinul.

„Dar' se va face. Sînt sigură de aceasta. Georghe e un băiat bun“, — răspunse ea.

„În vremea aceasta eu mă uitam mereu la instrument, gîndindu-mă la modul, cum domnul acela vedea prin țevă. Precum se vede, el a

aceea ca se pun sub scutul legii pe cetățenii statului în contra agitatorilor, aceasta o și fac, deoarece într-o adevăr apăr pe fiecare popor de ori-ce rasă, dacă e de o pornire bună și chiar rezultatul acestei ocrotiri a fost oprirea sărbării lui Horia și Cloșca și a acestui serviciu dădese. (Aprobări vine.) Vă rog să-mi luați răspunsul la cunoștință. (Aprobări viue și îndelungate.)

Petru Truția: Declară, că nu ia la cunoștință răspunsul ministrului-president. N'ar fi așteptat ca ministrul-president, care are datorința a susține pacea și ordinea între cetățeni, să dea un răspuns atât de plesnitor. Cere dovezi relativ la nepatriotismul naționalităților, deși altcum nu crede, că ar fi existând nepatriotism, deoarece-naționalitățile nu sunt nepatriotice.

Ministrul-president a promis înainte cu două ani lui Polit, că va zdrobi pe contrarii ideii de stat maghiar. Vorbitorul vede însă, că ministrul în acest timp nu a fost în poziția de a zdrobi pe nimeni dintre Români, ceea-ce dovedește, că Românii nu sunt dușmani ai țerii. El dorește ca să se trimită în această afacere o comisiune judecătorească imparțială, care să facă investigațiunea cuvenită și să pedepsească pe cei vinovați. Declară, că naționalitățile nu se bat după egemonia, ci cer ca să li se dea voie a se desvolta între marginile legii. (Strigări: E iertat! E iertat!)

De mult — dice deputatul Truția — am observat, că atât societatea cât și presa maghiară agitează în contra naționalităților și chiar de aceea nu se pot apropia unele de altele. Presa agită în continuu.

Emeric Visi: „Tribuna“ agitează!

Petru Truția: „Tribuna“ și „Nemzet“. Una e nouăsprezece, cealaltă e douăzeci fără unul. (Ilaritate.) Repetă în sfârșit a declara, că nu ia la cunoștință răspunsul ministrului.

Coloman Tisza: On. Camera! Deoarece interpelația deputatului Vincențiu Babeș se rapoartă numai în parte la mine, voi răspunde numai la aceasta și încă pe scurt.

Luându-și de incident cuprinsul interpelației dela 4 Februarie a deputatului Blasiu Orbán, interpelează mai întâiu pe ministrul de instrucție și apoi îmi pune mie întrebările următoare: Cătră ministru-president ca ministru de interne: Să bine voiască a se exprima înaintea casei, dacă în cursul guvernului seu de 10 ani, în care timp dînsul a dispus de întreaga putere a țerii și precum se scie a urmărit cu atențiune mișcarea naționalităților. — a descoperit unde și când și care conjurație secretă a naționalităților în contra statului unguresc? Și dacă da, în ce mod și cu ce succes dînsul a dispus cu privire la pedepsirea lor? Dacă însă nu s'ar pute constata așa ceva, ce scop și ce cauză are, că ele neconținut se inventează și se denunță decătră țările maghiare și decătră politici chiar și în casa deputaților?

Pronunțe-se acum on. camera dacă e consult a folosi cu deosebire relativ la cele întemplate în această casă cuvintele: scornitură și denunțaiune. Declară însă că amintitei mișcări, — despre care îndată voi vorbi puțin, — i se

ghicir din fața mea gândurile mele, căci se întoarse spre mine și îmi dîse: „Ai vră să scii, cum vede omul prin acest ochian, nu-i așa? — Mă făcu roșie, fără ca să îndrănesc a ridica ochii. Vecina însă îi răspunde numai decăt: „Magdalena credea, că e un flueraș, că d-ta ești un musicant. I-am spus însă cine ești.“

„Și de unde scii tu cine sînt eu?“ — întrebă străinul zîmbind.

„Nu sciu cum te chiamă; cred însă, că ești unul dintre cei-ce inspectează lucrătorii și că vrei uitați la ei prin acest ochian, nu-i așa?“

Străinul începî să ridă din toată inima.

„Așa e, ai ghicit-o. Dacă voesci, uită-te prin ochian,“ — îmi dîse el, după-ce încetase a ride. Îmi potrivî apoi ochianul pe ochiu. Dragii mei! ce lucruri minunate 'mi se arătară acum. — Mă uitai până în ferestrele din oraș, și vedeam tot ceea-ce se petrecea în ele, tocmai ca și când aș fi fost de tot aproape: ear' în depărtare, pe câmp, vedeam oamenii ce lucrau, ba îi vedeam atât de bine, parcă erau cu totul aproape de mine. Voiiu să-i dau și vecinei ochianul, dar' ea îmi dîse: „Ce-ți trece prin minte? Ar fi un lucru în adevăr frumos să dîcă lumea, că o femeie bătrână ca mine s'a pus să se joace cu un lucru ca acesta.“ (Va urma.)

atribue adeseori o însemnătate exagerată, ceea-ce din parte-mi regret, deoarece-ce, mulțumită lui Dque, nu merită aceea atențiune, de care se învrednicește — nu se denunță. (Așa este!)

Dar' abstracție făcînd dela aceasta, eu decînd sînt ministru — și în aceasta are dreptate deputatul — am urmărit cu atențiune lucrarea naționalităților, cu cea mai mare bunăvoință acolo unde s'au nisuit între marginile legii spre binele lor propriu, dar' recunosc că am urmărit cu cea mai mare atențiune și direcțiunile cari au voit se treacă peste marginile legii.

Conjurațiune e drept că am descoperit una. Dar' și aceea a fost un cas, când vedeam de mult lucrarea, dar' n'am vorbit nimănui nimic; am urmat exemplului celui grădinar care vîdînd lucrarea sobolilor nu face sgomot ci pîndesce până când își scot capetele și apoi le taiă. (Aprobări viue și ilaritate din dreapta.) Aceasta am urmat-o atunci, și am de cuget să o urmez și pe viitor. (Aprobări generale.)

Vicențiu Babeș: Află curios răspunsul ministrului-president, care nu află conjurațiuni, decăt numai una, care e compusă din un singur om. Ministrul-president vorbește în răspunsul seu de nisce lucruri în un mod, cari se pot explica în multe feluri d. e. soboli, lucrări. Întrebă: Sînt aceste lucrări între sau afară de marginile legii?

O voce: Sînt afară.

Vicențiu Babeș: Întrebă că dacă sînt în contra legii pentru-ce nu a străpus ministrul lucrul mai întăiu tribunalului? Dacă crede că aceste lucrări sînt afară de marginele legii, în casul acesta ministrul-president e vinovat, pentru-ce nu a persecutat pe cei vinovați; sau sînt conforme legii, dar' atunci e vinovat că a învinovățit o parte însemnată a țerii.

Vorbitorul declară că aceste agitări există numai în închipuire și de aceea se citează neîntrerupt, deoarece-ce are lipsă de aceasta politica domnitoare. Nisuiască acelor politici vechi, cari voiesc să dovedească că țeara lui Stefan, e un stat poliglot e tocmai atât de îndreptățită, ca și a acelor politici moderni, cari voiesc să croiască din țeara S-tului Stefan un stat unitar maghiar. Vorbitorul dice că în această patrie toți trebuie să fie de părerea „această patrie e sfântă,“ dar' afară de aceasta păreri pot fi divergente. Între Români nu există nisuiște antipatriotice. Ia apoi spre sciință răspunsul ministrului că ar fi descoperit numai o conjurațiune și ia spre sciință și ceeaaltă declarațiune, deoarece-ce crede că va ave ocaziune a vorbi despre aceasta mai pe larg.

Coloman Tisza: On. camera! Voiesc să fac câteva observațiuni scurte. Prima e că protestez în contra afirmațiunii că aș fi învinovățit vre-odată pe vre-o clasă sau rasă cu nisuiște antipatriotice. Am dîs și dîc, că sînt singuratici, cari încearcă aceasta, dar' n'am acusat o naționalitate, rasă sau clasă cu astfel de nisuiște. Două sînt cauzele pentru care — ca să mă folosesc de cuvintele dlui deputat — s'au putut descoperi conjurațiuni așa puține: Prima e că însași rasele, între cari se încearcă a vîrî boala, nu sînt înclinare a se lăsa duse în rătăcire; alta e că guvernul se îngrijesce ca să împedice împrăștierea sîmînței.

La protestarea ministrului-president în contra afirmațiunii că guvernul are lipsă ca să se descopere astfel de agitaiuni în interesul susținerii sale, deputatul Babeș observă că el nu a dîs că politica ministrului-president are trebuință de aceste agitări fictive, ci politica dominantă.

Președintele dietei anunță că răspunsul ministrului-president a fost luat atât de deputatul interpellant cât și de casă spre sciință.

Naivități coaliționiste.

De când a luat moștenirea „Viitorului“ și a mai devenit și organ al coalițiunii guvernamentale-opoziționale, „Telegraful Român“ a început să facă spirit și să-l debiteze sub rubrica „Pecatele noastre“.

Se înțelege, și „spiritul“ e după cum se nimeresce.

Astfel ca debut în genul acesta, „Telegraful Român“ ia sub protecția sa pe dl V. Roman, pe care de altminteri nimeni nu-l atinge decăt anume, pentru ca să se arete cât de grea este pozițiunea ce i s'a creat.

Întrebă dar' spiritualii dela „Telegraful Român:“ Dacă va băga guvernul șurubul în „Institutul tipografic“ — unde va crepa?

Unde a mai crepat: la curtea cu jurați, ori dacă va fi voia d-lui Cosma, la judecătoria ordinară!

Fiindcă continuarea lucrurilor bune delectează, în alt număr, „Tel. rom.“ ne mai face și un serviciu prețios.

N'a fost nici odată intențiunea noastră să intrăm în ceartă cu d-l Partenie Cosma. Căci dac'am fi voit să o facem, am fi avut și avem poate argumente foarte puternice, în tot cazul mai puternice decăt acelea, de care ne-am folosit. Se afirma însă, că membrii partidului, al cărui program îl susținem, sînt desbinați în „Albiniști“ și „Tribuniști“: am venit dar' să respingem această insinuare și am afirmat, că singur d-l Cosma, silit de împrejurări, a produs un fel de scisiune, care însă nu există nici ea decăt în biserică și momentan. Am cruțat dar' pe d-l Cosma și am voit să-l cruțăm și mai departe.

Domnul Cosma e însă iute ca piperul. Vine imediat și ne amenință cu § 20 din legea de presă.

Îi răspundem, că vom publica scrisoarea, dar' nu de frica §-ului 20, ci pentru-că este un interes public să fie cunoscută.

Să stăm acum toți oamenii cu mintea întreagă și să ne întrebăm: De ce nu ne era nouă frică de §-ul 20 al d-lui Cosma?

1. Pentru-că îl sciam pe d-l Cosma un om, care ține să fie socotit între membrii partidului pasivist, ba a fost chiar președinte al comitetului electoral și a primit să fie reales în comitet; nu puteam dar' să presupunem, că d-l Cosma ne va da satisfacțiunea de a și cere în adevăr intervenirea judecătorei chiar acum, când e vorba să se desființeze curtea cu jurați din Sibiu.

2. Nu ne era frică, pentru-că scrisoarea d-lui Cosma ne era bine venită, dîndu-ne ocaziune să lămurim publicul asupra unor cestiuni, asupra cărora trebuia să fie lămurită.

3. Nu ne era frică, fiindcă eram hotărîți să publicăm scrisoarea, precum am și publicat-o.

Dacă am fi creșut dar', că dl Cosma în adevăr va cere intervenirea unui procuror, de sigur, că n'am fi publicat scrisoarea, ci am fi așteptat să ne vină poruncă dela judecătore. Căci pot să fie împrejurări, în care avem trebuință de dovezi, că dl Cosma nu este un sincer aderent al partidului pasivist, și o asemenea poruncă era și ea o destul de puternică dovadă.

Nu am creșut însă, că ni se va mai da și această dovadă, și de aceea am publicat scrisoarea.

Publicînd însă scrisoarea, nu am publicat și comitiva ei, în care era vorba de §-ul 20.

De ce nu? Pentru-că sînt trei §§ 20, unul al patentei dela 1852, altul al legii de presă ce are valoare pentru Ungaria propriu dîsă, ear' al treilea al legii dela 1862. Guvernul Ungariei a introdus în Ardeal, în mod excepțional, patenta dela 1852, lege creată pe timpul absolutismului: aceasta e obligătoare, la aceasta ne supunem, în virtutea §-lui 20 din această lege, vrînd, nevrînd, publicăm tot ceea-ce voiesc dl Cosma. N'are decăt să ceară intervenirea judecătorei. Și fără de îndoială un avocat la această lege și numai la aceasta se provoacă, și noi la aceasta și numai la aceasta sîntem datori a ne supune.

Întrebarea era însă, dacă dl Cosma se adresează la noi ca avocat, ori ca om politic, care ține la ideile liberale, la programa de Sibiu.

De aceea accentuăm mereu, că dl Cosma este avocat, chiar un distins avocat, și întrebăm într-o notiță, dacă nu cumva s'a pripit cu citarea paragrafului, reamintindu-i noi legea dela 1862, care, ce e drept, nu ne obligă, dar' s'a creat anume, pentru-ca să fie înlăturată legea impusă de absolutism. Dar' era din parte-ne și o bucatică de sarcasm în această citare, căci prea îi place dlui Cosma să iee atitudinea de autoritate ori de om cu cauza câștigată de cari e vorba în § 20 din legea dela 1862.

Prea bine! Nu cumva să-l pună pe cineva păcatul să creadă, că am fost înțeleși. Doamne feresce! Prea fini am fost, o recunoascem.

Dl Partenie Cosma, avocatul, avocat a rămas și, iute ca să nu se răcească, a și cerut intervenirea judecătorei, și ziua următoare, după-ce scrisoarea fusese publicată atât în „Tribuna“, cât și în „Telegr. român,“ ne și vine hotărîrea judecătorească.

N'am publicat-o; credeam, că nu este bine să mai facem întrebuințare și de această dovadă.

O publică „Telegraful român,“ și, ca să facă și mai mult spirit, adaugă, că „jurisconsultii dela „Tribuna“ și-au blamat redacțiunea.“

„Tribuna“ nu are jurisconsulti: aici la noi nu se face advocatlie, ci politică, și, dacă e vorba, un fel de politică e și aceea, când scii să profiți de slăbiciunile celor ce te sapă, ca să-i împingi la fapte prin care se compromit.

Spiritul e ca focul, și copiii nu-i bine să se joace cu el!

Cronică.

Concurs pentru academia militară de marină. În anul viitor devin vacante mai multe locuri de elevi în academia militară c. r. de marină din Fiume, atât erariale cât și cu prețul pe jumătate și întreg. Primirea are loc

pentru cursul I și al III. Condițiunile de primire: Se cere: Cetățenia austro-ungară, ear' pentru străini aprobarea Maiestății Sale; compacția trupească recerută de prescrierea militară; purtare morală bună; 14 ani împliniți și nu mai mult pentru cursul I, cel mult 19 ani pentru cursul III; progres îndestulilor în studiu; patru clase reale sau gimnasiale terminate pentru cursul I, ear' pentru al III-lea terminarea unui gimnasiu sau scoale reale. La locurile erariale pot concura: fii de ofițeri și de funcționari militari de curte și civili de stat. Cu solvirea prețului pot concura, avînd condițiunile recerute, ori cari copii născuți din cetățeni austro-ungari. Pentru un elev, care solvesce prețul întreg se cer 800 fl. la an, ear' pentru cari solvesc prețul jumătate 400 fl. ce sînt a se plăti în două rate anuale anticipative. Aspiranții admiși au să se supună unui examen pentru cursul I: din limba germană, matematică, geografie și istorie și din științele naturale, într-un cât se cere dela un elev, care a terminat patru clase gimnasiale sau reale, pentru cursul III se cere materia de studiu, ce se propune în cursul al II-lea precum și depunerea unui examen din limba germană și franceză sau engleză. Cunoștința exercițiului practic de marină sau militar, nu se cere. Examenele de primire se încep în 10 Septembrie n. pre-când aspiranții admiși vor fi de cu bun timp convocați. Studiul academiei de marină ține 4 ani. După terminarea cu succes a academiei elevii intră în marină ca cadeți cl. II. Pentru elevii ce plătesc sînt de a se trimite cu ocaziunea solvirii ultimei rate din anul al patrulea și prețul de ajustare necesare pentru pășirea elevului ca cadet. Elevii erariai primesc toate dela stat. Cererile sînt a se adresa cel mult până în 10 August n. ministrului de războiu (k. k. Reichs-Kriegs-Ministerium (Marine section) în Viena. Funcționarii de stat au să trimită cererile lor prin autoritatea lor supremă, ear' persoanele private prin comanda militare locale sau supletore. Suplicile au să conțină: Atestat de botez, atestat de cetățenie, atestat dela medicul militar, atestat despre oluiture, toate testimoniile scolastice din clasele gimnasiale sau reale și testimoniu de pe ultimul semestru. Informațiunile mai amănunțite sînt a se cere dela L. W. Seidl et Sohn în Viena precum și dela admiralitatea c. r. de port din Pola, comanda marină de cere din Trieste și dela comanda academiei de marină din Fiume.

Transferări. Colonelul de honveți de aci dl Kreybig a fost transferat la Seghedin. În locul lui e comandat la Sibiu colonelul Say din Seghedin.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina. Prelegere publică a ținut în 28 Aprilie n. dl Calistrat Coca despre „Descendența omului din momită“.

O sabie a lui Brâncoveanu. Un American, colector de arme vechi, a cumpărat, pe cât se dîce, dîlele trecute, o frumoasă sabie cu inscripție chirilică dela un meșter ținut la Paris, care sabie a fost a domnitorului Constantin Brâncoveanu.

Gordon. „D.-Ztg.“ scoate dintr-o epistolă privată din Dongola următoarele: „După-ce a cădut generalul Gordon i s'a fost tăiat capul și atîrnat de o casă mare din Chartum pe virful unei sulite. — Foilor engleze li s'a fost interzis strict amintirea acestei împrejurări, deoarece-ce se temeau, că sciind publicul englez așa ceva, s'ar fi iritat în măsură mare.“

Crachul băncii din Haga (Olanda.) Evenimentele politice din dîlele din urmă au adus ruina completă a societății băncii Haga.

D. Felix Polak, directorul principal al acestei societăți și membru al mai multor întreprinderi industriale însemnate, a dispărut de șese dîle, și se dîce că s'a imbarcat pentru America de Sud. D. L. Wolf, al doilea director și comisar pe lângă compania centrală a drumului de fer, a plecat Sămbătă dimineața la Anvers, unde s'a sinucis într-un hotel.

Postul bancher s'a găsit în camera sa ținînd încă în mână revolverul, cu care se omorise.

Cărțile cari se aflau în portofoliul seu au putut face a i se stabili identitatea.

De câteva dîle circulau tot felul de sgomote defavorabile în privința societății băncii din Haga; un mare faliment la Paris a adus ruina ei.

D. Wolf a voit mai întăiu să se sinucidă chiar acasă, dar' a fost împedecat de juna sa socie; în urmă luă hotărîrea de a încerca să joace la bursa din Amsterdam spre a pute să câștige ceea-ce pierduse, dar' nu isbuti. Tocmai în urma acestei neisbînde plecă la Anvers și se sinucise.

Sau luat măsuri la toate porturile de imbarcare pentru a aresta pe D. Polak.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 5 Iunie a. c. imobilele văduvei Ana Beisser, de către tribunalul din Timișoara, în comuna Uj-Bessenyo (com. Timiș).

— În 19 Maiu a. c. imobilele lui Petru Gașpar, de către judecătoria cercuală din Deta, în comuna Sosdia (com. Timiș).

— În 15 Maiu a. c. realitățile lui Akos Govrik, de către tribunalul din Oradea-mare, în comuna Dancsháza.

— În 23 Iulie a. c. realitățile lui Nicolau Kupusarovich la tribunalul din Becichereu-mare.

— În 4 August a. c. imobilele lui Petru Ehling, la casa comunală din Vinga (com. Timiș).

— În 27 Maiu a. c. imobilele lui Daniil Milosevici, la judecătoria cercuală din Vêrșet.

Edicte:

— Din partea tribunalului din Elisabetopol se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea r. Ioana Banuț nasc. Morar, (din comuna Hétur), a și-le insinua în 45 de zile.

— Din partea tribunalului din Bistrița se provoacă toți cari au drepturi de ereditate la averea lui Ioan Bachner, (r. p. în comuna Vinda), a și-le insinua în 45 de zile.

Citațiuni:

— Din partea judecătoriei cercuale se provoacă Mihail Udovița, a se infățișa în 22 Iunie a. c. la judecătoria cercuală de acolo.

— Din partea judecătoriei cercuale din Făgăraș se provoacă Iuon Lupu, (din Viștea-super.), a se infățișa în 28 Maiu a. c. la judecătoria cercuală de acolo.

— Din partea judecătoriei cercuale din Zelău se provoacă v. Iuon Sav și consorții, a se infățișa în 13 Maiu a. c. la judecătoria cercuală de acolo.

— Din partea judecătoriei cercuale din Oravița se provoacă Carol Klein și consorții, a se infățișa în 22 Iunie a. c. la judecătoria cercuală de acolo.

Seiri economice.

Starea séménăturilor în Ungaria. După rapoartele oficiale sosite acum de la ministerul de agricultură, industrie și comerț, séménăturile de toamnă — cari după rapoartele din săptămâna trecută, fiind provădute în multe locuri cu ploaie, începuseră frumos a se desvolta — acum începând earăși secetă, au suferit în câta.

Cu deosebire pentru grâu și secară acel timp a fost foarte nefavoritor. Se mai adaugă apoi, că în Ungaria de sus, în parțile trans-dunărene și în unele comitate ale Ardealului s'au observat daune considerabile cauzate de șoareci și insecte. Rapița cu deosebire în șesul unguresc suferă stricăciuni de puerici. Seceta a împedecat chiar și séménăturile de primăvară în desvoltarea lor, așa, încât în general atât desvoltarea mai departe a séménăturilor de toamnă, cât și a celor de primăvară depinde numai dela o ploaie bună.

Acest timp nefavoritor și în privința nutrețului e tare simțit. Starea sanitară a vitelor în general e multumitoare. Sciri despre daunele cauzate de șoareci și insecte sosesc cu deosebire din comitatele: Pojon, Bereg, Zemplin, Albei, Somogy, Tolna, Bihor, Treiscaune și din al Témavei-mari.

Starea séménăturilor și rapoartele de export ale României. Dintre séménăturile de toamnă singur orșul a suferit în parte prin înghețuri, pre când grâu nu numai că a rămas neatins, ci acum e în desvoltare deplină. Rapoartele constatăază unanim, că cultivarea și séménarea pământului s'a înmulțit în comparație cu anul trecut. Economii din România prelungea toate veleitățile vămii protecționiste franceze și germane și prelungea toată lipsa de bani aduce simțită progresează în producțiune. Urcarea vămilor pe import în Francia a produs consternațiune. Deocamdată însă acestei măsuri dăunose s'a răspuns cu urcarea vămilor pe produsele industriale ale statelor, cu cari România nu are legată convențiune comercială. Corăbiile din Galați și Brăila au încărcat până acum o cantitate mică de grâu destinat a fi transportat în Vestul Europei.

Secetă. „Tutova“ din Bérhad serie: „Nu plouă de loc în județul nostru; acesta este tipetul general de durere, ce izbucnesc din piepturile tuturor. În adevăr sîntem amenințați de o adevărată calamitate economică, dacă fenomenele naturii nu se vor înduplecă de a ne scoate din această legitimă îngrijire. Crisa de transacțiuni este deja de mult semnalată pe piața noastră; dar încă când nu plouă? Căldurile ne înțeșe cu rapiditatea lunei lui Cuptor“.

Têrgul de rîmători în Steinbruch. În 29 Aprilie n. s'a notat: unguresci bértrani grei 39.— cr. până 40.— cr., unguresci grei, tineri 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușori 42.— cr. până 43.— cr., marfă țerănăscă, grea 41.— cr. până 42.— cr., de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., ușoară 41.— cr. până 42.— cr., românesci de Bakony, grei 44.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 43.½ cr. până 44.½ cr., transito ușori 43.— cr. până 43.½ cr., transito sêrbesci, grei 41.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., transito ușori 41.— cr. până 42.— cr., în-grașați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta dela 30 Aprilie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. — până —. — 76—81 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.40 până 9.75, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.20 până 9.75, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.20 până 9.75, (de Bacskă) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 9.— până 9.50.

Săcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 7.70 până 8.—. Orș (nutreț): 60—62 Kilo fl. 7.— până 7.30; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 7.50 până 9.70.

Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 7.25 până 8.55.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.35 până 6.40; de alt soi fl. 6.25 până 6.30.

Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—.

Mălaiu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.25 până 9.30 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 9.56 până 9.58.

Săcara (primăvară) — Kilo fl. 5.71 până 5.73.

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 6.35 până 6.37.

Rapița (August—Septemvrie) fl. 13.½ până 13.¾.

Spirit (brut) 100 L. fl. 27.50 până 28.—.

Bursa de București.

Cota oficială dela 30 Aprilie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	93.—	vînd.	94.—
Rur. conv. (6%)	"	88.—	"	89.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	290.—	"	295.—
Banca națională a României	"	1135.—	"	1200.—
Impr. oraș. București	"	30.—	"	32.—
Credit mob. rom.	"	190.—	"	195.—
Act. de asig. Națională	"	260.—	"	270.—
Serisuri fonciare urbane (5%)	"	93.—	"	94.—
Societ. const.	"	239.—	"	239.—
Schimb 4 luni	"	—	"	30.—
Aur	"	12.¼	"	12.40

Bursa de Viena

din 30 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur ung.	6%	—
" " " " 4% <td>92.10</td> <td>—</td>	92.10	—
" " " " 5% <td>87.80</td> <td>—</td>	87.80	—
Imprumutul căilor ferate ung.	143.25	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	94.50	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	103.—	—
Bonuri rurale ung.	101.50	—
" " " cu cl. de sortare	101.50	—
" " " bănățene-timșene	101.—	—
" " " cu cl. de sortare	100.50	—
" " " transilvane	99.25	—
" " " croato-slavone	101.—	—
Despăgubire pentru dijna ung. de vin	—	—
Imprumut cu premiu ung.	113.75	—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	117.75	—
Rentă de hârtie austriacă	78.85	—
" " argint austriacă	79.20	—
Rentă de aur austriacă	104.—	—
Losurile austr. din 1860	138.75	—
Acțiunile băncii austro-ungare	850.—	—
" " de credit ung.	274.—	—
" " " " austr.	277.30	—
Argintul	—	—
Galbeni împărătesci	5.90	—
Napoleon-d'ori	9.99	—
Mărci 100 imp. germane	61.95	—
Londra 10 Livres sterlinge	126.60	—

Bursa de Budapesta

din 30 Aprilie st. n. 1885.

Renta de aur ung.	6%	—
" " " " 4%	92.60	—
" " " " 5%	88.10	—
Imprumutul căilor ferate ung.	144.—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.50	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	104.—	—
Bonuri rurale ung.	101.—	—
" " " cu cl. de sortare	101.50	—
" " " bănățene-timșene	101.—	—
" " " cu cl. de sortare	101.—	—
" " " transilvane	99.50	—
" " " croato-slavone	101.—	—
Despăgubire pentru dijna ung. de vin	96.50	—
Imprumut cu premiu ung.	114.—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	117.50	—
Renta de hârtie austriacă	79.50	—
" " argint austriacă	80.—	—
" " aur austriacă	104.—	—
Losurile austr. din 1860	139.—	—
Acțiunile băncii austro-ungare	860.—	—
" " de credit ung.	275.50	—
" " " " austr.	277.70	—
Argintul	—	—
Serisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—	—
Galbeni împărătesci	5.88	—
Napoleon-d'ori	—	—
Mărci 100 imp. germane	62.—	—
Londra 10 Livres sterlinge	126.90	—

Nr. e. p.

7—1885.

[143] 3—3

Publicațiune.

La ambele biserici gr.-or. din comuna Reșinari sînt a se da cu licitațiune publică mai multe lucruri de zidărit proiectate în sumă de circa 1200 fl.

Planul privitor la acesta, proiectul de spese și condițiunile de zidire se pot vedea la oficiul parochial gr.-or., unde sînt a se trimite adresa și ofertele de întreprindere, dimpreună cu un vadium de 10% până cel mult în **5/17 Maiu 1885** la 9 oare dimineața, tot în ziua de sus se va ține și licitațiunea la 3 oare p. m. Licitațiune verbalmente încă este permisă.

Reșinari, în 11/23 Aprilie 1885.

Comitetul parochial gr.-or.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș			Teiuș—Arad—Budapesta				Copșa mică—Sibiiu				
	Tren de porșoano	Tren omnibus	Tren accelerat		Tren accelerat	Tren de porșoano	Tren omnibus	Tren de porșoano	Tren omnibus		Tren de porșoano	Tren omnibus	Tren de porșoano		Tren de porșoano	Tren omnibus	Tren de porșoano	Tren de porșoano	
Viena	8.25	8.35	3.30	București	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	Teiuș	2.39	9.50	Copșa mică	11.10	2.20	6.41	3.20	
Budapesta	8.00	6.55	9.45	Predeal	1.09	—	—	Budapesta	8.00	6.55	Alba-Iulia	3.40	10.42	Șeica mare	11.40	2.56	7.11	3.50	
Szolnok	11.24	10.55	12.18	Timiș	1.33	—	—	Szolnok	11.14	12.28	Vințul de jos	4.04	11.09	Loamneș	12.23	3.45	7.54	4.33	
P. Ladány	2.01	2.04	1.59		2.06	—	—	Arad	3.35	5.30	Șibot	4.35	11.43	Oena	12.57	4.25	8.25	5.04	
Oradea-mare	4.11	5.13	3.20	Brașov	2.16	6.30	5.45		4.00	6.20	Orăștia	5.02	12.13	Sibiiu	1.20	4.51	8.48	5.27	
	4.21	9.37	3.25	Feldioara	2.44	7.09	6.28	Glogovaț	4.16	6.39	Simeria (Piski)	5.44	1.22	Sibiiu—Copșa mică					
Vărad-Velence	4.29	9.45	—	Apatia	3.03	7.41	7.07	Gyorok	4.47	7.19	Deva	6.05	1.48	Sibiiu	8.10	11.10	4.00	10.00	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	Agostonfalva	3.18	8.09	7.36	Pauliș	5.02	7.39	Branicica	6.34	2.21	Oena	8.35	11.38	4.26	10.25	
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56	Homorod	3.51	8.53	8.34	Radna-Lipova	5.25	8.11	Ilia	7.01	2.54	Loamneș	9.13	12.14	5.04	11.00	
Rév	5.46	11.41	4.31	Hașfalău	4.51	10.18	10.22	Conop	5.57	8.49	Gurasada	7.15	3.09	Șeica mare	9.43	12.46	5.34	11.30	
Bratca	6.09	12.15	—	Sighisoara	5.11	10.55	11.14	Bêrzava	6.18	9.18	Zam	7.49	3.48	Copșa mică	10.08	1.13	5.59	11.55	
Bucia	6.27	12.48	—	Elisabetopol	5.39	11.36	12.07	Soborșin	7.11	10.27	Soborșin	8.32	4.37	Cucerdea—Oșorheiu					
Cucia	6.52	1.48	5.28	Mediaș	6.00	12.11	12.43	Zam	7.48	11.18	Bêrzava	9.19	5.30	Cucerdea	9.36	4.35	8.35	3.55	
Huedin	7.32	3.21	6.01	Copșa mică	6.29	12.35	1.23	Gurasada	8.22	11.57	Conop	9.40	5.58	Cheța	10.07	5.06	9.06	4.26	
Stana	7.51	3.54	—	Micăsasa	—	12.54	1.42	Ilia	8.40	12.27	Radna-Lipova	10.16	6.38	Ludoș	10.29	5.28	9.28	4.49	
Aghiriș	8.12	4.34	—	Blaj	7.02	1.29	2.17	Branicica	9.02	12.57	Pauliș	10.32	6.56	M. Bogat	10.39	5.38	9.38	4.59	
Ghirbău	8.24	4.52	—	Crăciunel	—	1.45	2.33	Deva	9.32	1.45	Gyorok	10.48	7.15	Cipeu-Iernut	11.20	6.20	10.19	5.40	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	Teiuș	7.38	2.26	3.13	Simeria (Piski)	10.12	2.58	Glogovaț	11.17	7.48	Kerel-Sz.-Pál	11.35	6.36	10.34	5.55	
Cluj	8.57	5.40	7.08	Aiud	7.55	2.48	3.38	Orăștia	10.47	3.46	Arad	12.32	8.05	Nireșteu	11.58	7.01	10.58	6.25	
	9.23	6.00	7.18	Vințul de sus	—	3.12	4.06	Șibot	11.14	4.20		Szolnok	12.00	8.45	6.10	Oșorheiu	12.18	7.21	11.18
Apahida	9.50	6.29	—	Uioara	—	3.19	4.14	Vințul de jos	11.46	5.06	Budapesta	4.00	2.10	Oșorheiu—Cucerdea					
Ghirăș	11.15	8.14	8.29	Cucerdea	8.24	3.36	4.53	Alba-Iulia	12.21	6.15	Viena	7.44	6.40	Oșorheiu	5.55	1.14	5.20	9.03	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	Ghirăș	8.48	4.10	5.45	Teiuș	12.53	7.00		6.05	—	Nireșteu	6.18	1.34	5.40	9.23	
Uioara	12.12	9.58	—	Apahida	—	5.39	7.51							Kerel-Sz.-Pál	6.40	1.58	6.02	9.45	
Vințul de sus	12.19	10.07	—	Cluj	10.08	5.59	8.18	Simeria (Piski)—Petroșeni			Arad—Timișoara			Cipeu-Iernut	7.04	2.21	6.26	10.10	
Aiud	12.45	10.42	9.17		10.18	6.28	8.00		Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșoano	M. Bogat	7.35	2.55	6.57	10.41	
Teiuș	1.15	11.32	9.40	Nedeșdu	—	6.54	8.34				Arad	6.00	12.30	Ludoș	7.50	3.09	7.11	10.55	
Crăciunel	1.44	12.03	—	Ghirbău	—	7.10	8.59	Simeria	6.00	3.25	Aradul nou	6.26	12.54	Cheța	8.07	3.41	7.28	11.12	
Blaj	2.00	12.24	10.12	Aghiriș	—	7.25	9.35	Streiu	6.41	4.02	Németh-Ságh	6.51	1.19	Cucerdea	8.36	3.55	7.57	11.41	
Micăsasa	2.34	12.43	—	Stana	—	7.49	10.16	Hațeg	7.31	4.50	Vinga	7.28	1.50	Simeria (Piski)—Uniedoara					
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	Huedin	11.33	8.11	11.04	Pui	8.24	5.36	Orczifalva	7.49	2.12		Tren omnibus				
Mediaș	3.27	2.24	11.07	Cucia	12.06	8.52	12.17	Crivadia	9.11	6.21	Merczifalva	8.09	2.30	Simeria (Piski)		6.00			
Elisabetopol	4.01	3.06	11.29	Bucia	—	9.11	12.47	Banița	9.55	7.00	Timișoara	8.58	3.15	Cerna		6.21			
Sighisoara	4.50	4.17	12.15	Bratca	—	9.29	1.21	Petroșeni	10.24	7.29	Timișoara—Arad			Uniedoara		6.50			
Hașfalău	5.08	4.51	12.30	Rév	12.51	9.52	2.05	Petroșeni—Simeria (Piski)				Tren de porșoano	Tren omnibus						
Homorod	6.47	7.07	1.32	Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08												
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	Petroșeni	9.18	6.21	Timișoara	12.25	5.00	Simeria (Piski)					
Apatia	8.09	8.46	2.24	Vărad-Velence	—	10.56	3.55	Banița	9.56	6.59	Merczifalva	1.16	5.56	Uniedoara					
Feldioara	8.41	9.20	2.44		1.49	11.04	4.06	Crivadia	10.28	7.30	Orczifalva	1.34	6.16	Uniedoara—Simeria (Piski)					
Brașov	9.20	10.15	3.15	Oradea-mare		1.54	11.14	Pui	11.04	8.06	Vinga	2.04	6.50	Uniedoara		12.14			
	—	—	3.25	P. Ladány		3.14	1.47	Hațeg	11.42	8.44	Németh-Ságh	2.25	7.11	Cerna		12.40			
Timiș	—	—	4.03	Szolnok		5.10	4.40	Streiu	12.25	9.23	Aradul nou	2.54	7.44	Simeria (Piski)		12.59			
Predeal	—	—	4.28	Budapesta		7.30	7.44	Simeria	1.02	10.00	Arad	3.10	8.00						
București	—	—	10.25	Viena		2.00	6.05												

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.